

PRIVREMENE PREPORUKE ZA PREVENCIJU COVID-19 ZA UMJETNIČKE PREDSTAVE, KULTURNE PROGRAME I MANIFESTACIJE

18 APRIL 2021

Opšte preporuke

Komunikacija rizika. Na ulazu u prostor u kojem je planirano održavanje kulturne manifestacije potrebno je postaviti obavještenje o svim trenutno važećim mjerama i preporukama odnosno obavještenje o preventivnim mjerama te neophodnosti pridržavanja opštih higijenskih mjera i mjera fizičke udaljenosti.

Pojačana lična higijena. Treba izbjegavati rukama dodirivati usta, nos, oči i lice.

Dezinfekcija ruku. Na ulazu u prostor te i u unutrašnjosti objekta, na lako dostupnim mjestima, trebaju biti postavljeni dozatori sa dezinfekcionim sredstvom za ruke i jasno istaknuto obavještenje o obavezi dezinfekcije ruku. U dozatoru sa dezinfekcionim sredstvom (npr. na bazi 70% alkohola ili drugo sredstvo registrovano kao antiseptik) uvijek treba da bude dovoljna količina samoga sredstva, te za to treba zadužiti posebnu osobu.

Kašljanje/kijanje. Kod kašljanja i kijanja usta i nos prekrivaju se laktom ili papirnom maramicom koju poslije treba odbaciti u kantu za otpad sa poklopcem te dezinfikovati ruke. Pri kašljanju i kijanju treba okrenuti lice od drugih osoba.

Posluživanje hrane i pića. Čaše, drugo posuđe i druge predmete ne treba dijeliti s drugim osobama. Mjere i preporuke koje treba implementirati ne razlikuju se od onih namjenjenih ugostiteljskim objektima. Služenje "grickalica" i drugog posluženja tzv. "finger food" se ne preporučuje.

Maske za lice. Upotreba zaštitnih maski za lice i drugih prekrivki koje pokrivaju usta i nos je prema trenutno važećim Naredbama Ministarstva zdravlja obavezno u svim zatvorenim i otvorenim prostorima, osim za izvođače u toku predstave.

Dnevno mjerenje tjelesne temperature. Osoblje i izvođači trebaju prije dolaska na posao izmjeriti tjelesnu temperaturu. Ako je tjelesna temperatura viša od 37,2 °C, ako se osoba osjeća bolesno ili ima bilo koje znakove bolesti (odnosi se na sve simptome i znakove bolesti, ne samo na bolesti respiratornog sistema), treba se javiti nadređenom i ne dolaziti na posao dok se telefonski ne javi izabranom ljekaru. Svim posjetiocima manifestacija se takođe preporučuje da prije izlaska iz kuće izmjere tjelesnu temperaturu te da ne dolaze na kulturnu manifestaciju u slučaju povišene temperature ili bilo kojih znakova bolesti.

Učešće u manifestaciji. Na kulturnom manifestaciji, u skladu sa trenutno važećim mjerama i preporukama, ne može učestvovati osoba koja: ima člana domaćinstva koji je u samoizolaciji; koja je sama u proteklih 14 dana imala kontakt sa osobom zaraženom SARS-COV-2 virusom; ima neki od sljedećih simptoma: temperatura, kašalj, nedostatak vazduha, grlobolja, curenje nosa ili gubitak čula mirisa.

Specifične preporuke za održavanje umjetničkih i kulturnih programa i manifestacija

Osnovna preporuka Instituta je da se uvijek, kada to mogućnosti i okolnosti dozvoljavaju, organizovanje umjetničkih i kulturnih programa i manifestacija vrši na otvorenom.

Fizička udaljenost. Tokom cijelog vremena boravka u prostoru u kojem se manifestacija odvija, uključujući dolazak i odlazak preporučuje se održavanje fizičke distance između posjetilaca, izvođača i osoblja od najmanje 2 metra. Razmak veći od ovog preporučuje se između, i od, izvođača pjevačkih dionica te muzičara sa duvačkim instrumentima. Preporučuje se održavanje razmaka od 4 i više metara između posjetilaca i izvođača na sceni.

Veličina prostora. Organizacija programa i manifestacija moguća je isključivo u prostoru koji može zadovoljavati tehničke i bezbjednosne uslove tako da se može poštovati propisana fizička distanca prilikom ulaska, izlaska te kretanja i boravka u prostoru.

Ograničenje ukupnog broja posjetitelja. Najveći broj posjetilaca koji mogu istovremeno boraviti u svim prostorima, uz poštovanje preporučene fizičke distance od 2 metra i trenutno važeće odredbe Naredbi Ministarstva zdravlja, ne smije da bude veći od jedne trećine dostupnih sjedećih mjesta za publiku u sali/prostoru u kojem se odvija program(ne uključujući izvođače).

Označavanje mjesta. Tokom izvođenja programa dozvoljeno je omogućiti isključivo sjedeća mjesta za publiku. Preporučuje se da se prije samog događaja unaprijed označe sva mjesta koja međusobno moraju biti udaljena najmanje 2 metra.

Plesni podijum. Plesni podijum u funkciji prostora za ples nije dozvoljen.

Obavještenje o održavanju manifestacije. Organizatorima se sugeriše dostavljanje obavještenja o održavanju teritorijalno nadležnoj epidemiološkoj službi.

Evidencija učesnika. Radi olakšavanja rada epidemiološke službe te lakše identifikacije oboljelih i potencijalnih kontakata organizatorima se preporučuje vođenje evidencije posjetilaca i izvođača elektronskim putem.

Evidencija osoblja i izvođača. Preporučuje se svakodnevno vođenje evidencije osoblja i njihove prisutnosti na radnom mjestu (po smjenama) te evidencije izvođača i ostalog osoblja za svaku manifestaciju / priredbu radi lakšeg praćenja kontakata u slučaju eventualne pojave zaraze. Evidenciju je potrebno čuvati 14 dana.

Evidencija posjetilaca. Preporučuje se vođenje evidencije posjetilaca svih manifestacija i kulturnih programa putem sistema online rezervacije i prodaje ulaznica.

Predstave i rad pozorišnih ansambala. Preporučuje se organizovanje rada pozorišta i pozorišnih ansambala u skladu sa preporukama koje su ranije razvili Institut za javno zdravlje Crne Gore i Udruženje glumaca.

Prodaja ulaznica, redoslijed ulaska i izlaska. Preporučuje se omogućavanje i aktivna promocija prodaje ulaznica „on-line“. U slučaju potrebe za blagajnama i fizičkom prodajom ulaznica preporučuje se postavljanje zaštitne pregrade između blagajnika i posjetitelja te osiguravanje beskontaktnog plaćanja. Blagajnicima i osobama koje poništavaju ulaznice obavezno je nošenje maski i rukavica.

Preporučuje se da posjetioci ulaze jedan po jedan na način da prvi koji ulazi zauzima najudaljenije mjesto u gledalištu, gledajući od ulaza, i tako po redu. Preporučuje se razmak među posjetiteljima od najmanje 2 metra kod ulaska, kretanja i izlaska. Preporučuje se da se izlazak posjetilaca organizuje tako da izlaze jedan po jedan i to na način da prvi izlazi posjetitelj najbliže izlazu. Posjetitelje treba

podsjetiti da i nakon završetka programa drže razmak, da se ne zadržavaju u grupama i ne ostvaruju bliske kontakte jedni sa drugima.

Pojačana higijena prostora. Opšta preporuka za unutrašnje prostore je često prozračivanje otvaranjem prozora a manje korištenjem ventilacijskih sistema. Pri korištenju ventilacijskih sistema treba posebno pratiti stanje filtera i posvjetiti pažnju održavanju pravilne brzine zamjene vazduha u zatvorenom prostoru. Ako se ovi uređaju moraju koristiti, preporučuje se ventilacija sa povećanim udjelom spoljašnjeg vazduha koji cirkuliše u sistemu te način rada bez recirkulacije vazduha kako bi se vazduh mijenjao, što smanjuje koncentraciju potencijalno zaraznih čestica.

Često dodirivane površine kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, radne površine, rukohvati, slavine u toaletima, tipke vodokotlića, prekidači za struju, zvona na vratima, tipke u lifotvima te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba neophodno je dezinfikovati prije početka i na kraju svake predstave i programa, a najmanje dvaput dnevno. Pri planiranju rasporeda, potrebno je osigurati dovoljno vremena za ulazak i izlazak posjetilaca, te u slučaju dva uzastopna događanja u istom prostoru potrebno je omogućiti dovoljno vremena za čišćenje i dezinfekciju prostora.

